

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O NEKONSOLIDOVANIM FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2023. GODINU

„Fratello-trade“ a.d. Banja Luka

Banja Luka, mart 2024. godine

S A D R Ź A J

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS STANJA	3
BILANS USPJEHA	10
BILANS TOKOVA GOTOVINE	14
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU	17
NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ	19
RAČUNOVODSTVENE POLITIKE.....	22-43

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravnom odboru „Fratello-trade“ a. d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja „Fratello-trade“ a. d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2023. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine (izvještaj o tokovima gotovine) za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi nekonsolidovani finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31.12.2023. godine i njene finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo, u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Osim pitanja o kojima je bilo riječi u pasusu *Osnov za mišljenje* i pasusu *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, odlučili smo da ne postoje druga ključna pitanja revizije koja treba razmatrati u našem izvještaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo, ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

(nastavlja se)

(nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.

Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zatjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

(nastavlja se)

(nastavak)

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije. Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milan Kondić.

EF REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 26.03.2024. godine

Direktor
Nevenka Stanić, dipl. pravnik

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić

BILANS STANJA
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	(A) STALNA IMOVINA	001				
	(002+008+015+016+017+022+034)		7.263.040	3.370.243	3.892.797	3.660.463
1	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	0	0	0	0
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011, 013 dio 019	2. Koncesije, patenti, licence, softver i ostala prava	004	0	0	0	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	0	0	0	0
015, 016, dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
2	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	7.232.607	3.370.243	3.862.364	3.630.030
020, dio 029	1. Zemljište	009	264.621	0	264.621	264.621
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	2.835.217	795.762	2.039.455	2.098.767
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	4.089.978	2.574.481	1.515.497	1.266.642
023, dio 029	4. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	012	0	0	0	0
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	0	0
025, 026, dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	014	42.791	0	42.791	0
3	III INVESTICIONE NEKRETNINE	015	0	0	0	0
4	IV SREDSTVA UZETA U ZAKUP	016	0	0	0	0
5	V BIOLOŠKA SREDSTVA (018 do 021)	017	0	0	0	0
050, dio 059	1. Šume	018	0	0	0	0
051, dio 059	2. Višegodišnji zasadi	019	0	0	0	0
052, 053 dio 059	3. Osnovno stado i ostala biološka sredstva	020	0	0	0	0
055, 056 i dio 059	5. Avansi i biološka sredstva u pripremi	021	0	0	0	0
6	VI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	022	30.433	0	30.433	30.433
060, dio 069	1. Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	023	30.433	0	30.433	30.433
061, dio 069	2. Učešće u kapitalu pridruženih subjekata i zajedničkih poduhvata	024	0	0	0	0
dio 06	3. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (026 do 029)	025	0	0	0	0
062, dio 069	3.1. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	026	0	0	0	0
063, dio 069	3.2. Dugoročni krediti u zemlji	027	0	0	0	0
064, dio 069	3.3. Dugoročni krediti u inostranstvu	028	0	0	0	0
065, dio 069	3.4. Ostala finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	029	0	0	0	0
dio 06	4. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (031+032)	030	0	0	0	0
066, dio 069	4.1. Vlasnički instrumenti	031	0	0	0	0
067, dio 069	4.2. Dužnički instrumenti	032	0	0	0	0

068, dio 069	5. Potraživanja po finansijskom lizingu	033	0	0	0	0
07 i 08	OSTALA DUGOROČNA SREDSTVA I RAZGRANIČENJA	034	0	0	0	0
9	(B) ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	035	0	0	0	0
	(V) TEKUĆA SREDSTVA (037+044)	036	8.837.000	422.164	8.414.836	7.669.661
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJEN (038 DO 043)	037	4.136.236	422.164	3.714.072	3.573.546
100 do 109	1. Zalihe materijala	038	34.337	0	34.337	52.749
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	039	0	0	0	0
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	040	13.797	0	13.797	17.132
130 do 139	4. Zalihe robe	041	4.087.897	422.164	3.665.733	3.503.035
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva poslovanja koje se obustavlja	042	0	0	0	0
150 do 159	6. Dati avansi	043	205	0	205	630
	II KRATKOROČNA SREDSTVA IZUZEV ZALIHA I STALNIH SREDSTAVA NAMIJENJENIH PRODAJI (045+052+061+064+065)	044	4.700.764	0	4.700.764	4.096.115
	1. Kratkoročna potraživanja (046 do 051)	045	4.467.679	0	4.467.679	4.059.775
200, dio 209	1.1. Kupci - povezana pravna lica	046	483.158	0	483.158	760.192
201, 202, 203, dio 209	1.2. Kupci u zemlji	047	2.705.159	0	2.705.159	2.352.462
204, dio 209	1.3. Kupci iz inostranstva	048	1.271.363	0	1.271.363	925.451
grupa 21, osim 214	1.4. Potraživanja iz specifičnih poslova	049	0	0	0	0
grupa 22, osim 224	1.5. Ostala kratkoročna potraživanja	050	7.999	0	7.999	21.670
224	1.6. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	051	0	0	0	0
	2. Kratkoročni finansijski plasmani (053+058+059+060)	052	0	0	0	0
	2.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti (054 do 057)	053	0	0	0	0
230, dio 238	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	054	0	0	0	0
231, dio 238	b) Kratkoročni krediti u zemlji	055	0	0	0	0
232, dio 238	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	056	0	0	0	0
233, dio 238	g) Ostala finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	057	0	0	0	0
235 i 236	2.2. Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	058	0	0	0	0
234, 239	2.3. Potraživanje po finansijskom lizingu	059	0	0	0	0
214	2.4. Derivativna finansijska sredstva	060	0	0	0	0
24	3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina (062+063)	061	226.677	0	226.677	27.475
240, dio 249	3.1. Gotovinski ekvivalenti	062	0	0	0	0
241 do 249	3.2. Gotovina	063	226.677	0	226.677	27.475
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	064	105	0	105	16
280 do 289	5. Aktivna vremenska razgraničenja	065	6.303	0	6.303	8.849
	(G) BILANSNA AKTIVA (001+035+036)	066	16.100.040	3.792.407	12.307.633	11.330.124
880 do 888	(D) VANBILANSNA AKTIVA	067	0	0	0	0

BILANS STANJA (nastavak)
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	BILANSNA PASIVA			
	(A) KAPITAL (102-110+113-114+115+119+122-123+124-128+131)	101	4.730.522	4.134.403
29	I OSNOVNI KAPITAL (103+106+107+108+109)	102	2.833.016	2.833.016
300	1. Akcijski kapital (104+105)	103	2.833.016	2.833.016
	1.1. Akcijski kapital - obične akcije	104	2.833.016	2.833.016
	1.2. Akcijski kapital - povlašćene (prioritetne) akcije	105	0	0
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	106	0	0
304	3. Ulozi	107	0	0
305	4. Državni kapital	108	0	0
309	5. Ostali osnovni kapital	109	0	0
31	II OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL (111+112)	110	0	0
310	1. Otkupljene sopstvene akcije i udjeli	111	0	0
311	2. Upisani neuplaćeni kapital	112	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	113	0	0
321	IV EMISIONI GUBITAK	114	0	0
dio 32	V REZERVE (116 do 118)	115	283.302	283.302
322	1. Zakonske rezerve	116	0	0
323	2. Statutarne rezerve	117	283.302	283.302
329	3. Ostale rezerve	118	0	0
dio 33	VI REVALORIZACIONE REZERVE (120+121)	119	0	0
330	1. Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalna sredstva	120	0	0
331 i 334	2. Ostale revalorizacione rezerve	121	0	0
332	VII POZITIVNI EFEKTI VREDNOVANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT	122	0	0
333	VIII NEGATIVNI EFEKTI VREDNOVANJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT	123	0	0
34	IX NERASPOREĐENA DOBIT (125 do 127)	124	1.614.204	1.018.085
340 ili 342	1. Neraspoređena dobit iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	125	819.774	435.919
341 ili 343	2. Neraspoređena dobit tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	126	794.430	582.166
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	127	0	0
35	X GUBITAK (129 + 130)	128	0	0
350 ili 352	1. Gubitak ranijih godina/Višak rashoda nad prihodima ranijih godina	129	0	0
351 ili 353	2. Gubitak tekuće godine/Višak rashoda nad prihodima tekuće godine	130	0	0
	XI UČEŠĆA BEZ PRAVA KONTROLE	131	0	0
	(B) DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (133+137+145)	132	1.042.017	820.169
dio 40	I DUGOROČNA REZERVISANJA (134 DO 136)	133	0	0
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	134	0	0
404	2. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	135	0	0
401, 402,	3. Ostala dugoročna rezervisanja	136	0	0

403, dio 409				
	II DUGOROČNE OBAVEZE (138 do 144)	137	1.042.017	820.169
411	1. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0
413	2. Dugoročni krediti u zemlji	139	849.395	586.539
414	3. Dugoročni krediti u inostranstvu	140	0	0
412	4. Obaveze po emitovanim dužničkim instrumentima	141	0	0
415, 416	5. Dugoročne obaveze po lizingu	142	25.122	100.130
418	6. Ostale dugoročne finansijske obaveze po amortizovanoj vrijednosti	143	0	0
dio 409, 410, 419	7. Ostale dugoročne obaveze, uključujući razgraničenja	144	167.500	133.500
408	III RAZGRANIČENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	145	0	0
407	(V) ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	146	0	0
42 do 49	(G) KRATKOROČNE OBAVEZE I KRATKOROČNA REZERVISANJA (148+155+161+157+158+159+160+161+162+163+164+165+166+167+168)	147	6.535.094	6.375.552
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (149 do 154)	148	2.755.678	2.934.152
420	1.1. Kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	149	0	0
421 do 424	1.2. Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	150	2.723.126	2.903.675
425 i 426	1.3. Kratkoročne obaveze po lizingu	151	32.552	30.477
427	1.4. Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	152	0	0
428	1.5. Derivatne finansijske obaveze	153	0	0
429	1.6. Ostale obaveze po amortizovanoj vrijednosti	154	0	0
43	2. Obaveze iz poslovanja (156 do 160)	155	3.488.149	3.151.477
430 i 436	2.1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	156	4.233	866
431	2.2. Dobavljači - povezana pravna lica	157	0	0
432, 433 i 434	2.3. Dobavljači u zemlji	158	210.893	182.219
435	2.4. Dobavljači iz inostranstva	159	3.273.023	2.968.392
437, 439	2.5. Ostale obaveze iz poslovanja	160	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	161	0	0
450 do 458	4. Obaveze za plate i naknade plata	162	77.102	43.397
460 do 468	5. Druge obaveze	163	25.776	29.179
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	164	0	0
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	165	175.483	154.603
481	8. Obaveze za porez na dobitak	166	12.906	62.744
49, osim 496	9. Kratkoročna razgraničenja	167	0	0
496	10. Kratkoročna rezervisanja	168	0	0
	(D) POSLOVNA PASIVA (101+132+146+147)	169	12.307.633	11.330.124
890 do 898	(Đ) VANBILANSNA PASIVA	170	0	0

Potpisano u ime Društva
direktor
Mario Derajić

BILANS USPJEHA
(Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI	201	28.569.753	23.863.652
	I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+214-215+216-217+218)			
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	27.285.056	14.089.012
600, dio 605	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	2.497.944	0
601, 602, 603, dio 605	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	17.442.785	14.089.012
604, dio 605	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	7.344.327	0
61	2. Prihodi od prodaje proizvoda (207 do 209)	206	1.063.119	9.418.174
610, dio 615	a) Prihodi od prodaje proizvoda povezanim pravnim licima	207	236.628	2.651.848
611, 612, 613, dio 615	b) Prihodi od prodaje proizvoda na domaćem tržištu	208	236.584	231.825
614, dio 615	v) Prihodi od prodaje proizvoda na inostranom tržištu	209	589.907	6.534.501
62	3. Prihodi od pruženih usluga (211 do 213)	210	120.206	117.958
620, dio 625	a) Prihodi od pruženih usluga povezanim licima	211	0	0
621, 622, 623, dio 625	b) Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	212	90.419	85.464
624, dio 625	v) Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	213	29.787	32.494
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	214	0	68.182
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	215	3.335	60.805
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	216	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	217	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	218	104.707	231.131
	II POSLOVNI RASHODI	219	27.421.218	23.019.073
	(220+221+222+223+226+227+234+235+236)			
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	220	22.455.380	10.243.440
510 do 512	2. Troškovi materijala	221	1.007.898	9.398.861
513	3. Troškovi goriva i energije	222	499.522	497.902
52	4. Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (224+225)	223	2.242.853	1.710.567
520 i 523	a) Troškovi bruto plata i bruto naknada plata	224	1.981.858	1.409.938
524 do 529	b) Troškovi ostalih ličnih primanja	225	260.995	300.629
530 do 539	5. Troškovi proizvodnih usluga	226	578.232	538.483
54	6. Troškovi amortizacije i rezervisanja (228+233)	227	339.745	355.052
540	6.1. Troškovi amortizacije (229 do 232)	228	339.745	355.052
dio 540	a) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	229	339.745	355.052
dio 540	b) Amortizacija investicionih nekretnina	230	0	0
dio 540	v) Amortizacija sredstava uzetih u zakup	231	0	0
dio 540	g) Amortizacija ostalih sredstava	232	0	0
541	6.2. Troškovi rezervisanja	233	0	0
55, osim 555 i 556	7. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	234	260.545	244.525
555	8. Troškovi poreza	235	35.083	28.841
556	9. Troškovi doprinosa	236	1.960	1.402
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-219)	237	1.148.535	844.579
	(V) POSLOVNI GUBITAK (219-201)	238	0	0
66	(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	239	1.310	17.165
	I FINANSIJSKI PRIHODI (240 do 243)			
660, 661	1. Prihodi od kamata	240	0	0
662	2. Pozitivne kursne razlike	241	1.310	17.165
663	3. Prihodi od efekata valutne klauzule	242	0	0

669	4. Ostali finansijski prihodi	243	0	0
56	II FINANSIJSKI RASHODI (245 do 248)	244	142.379	143.893
560, 561	1. Rashodi kamata	245	141.198	121.661
562	2. Negativne kursne razlike	246	1.181	22.232
563	3. Rashodi po osnovu valutne klauzule	247	0	0
569	4. Ostali finansijski rashodi	248	0	0
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (237+239-244) ili (239-244-238)	249	1.007.466	717.851
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (238+244-239) ili (244-239-237)	250		
67	(E) OSTALI DOBICI I GUBICI I OSTALI PRIHODI I DOBICI (252 do 260)	251	14.294	16.837
670, 570 neto prikaz	1. Neto dobiti po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	252	14.294	0
671, 571 neto prikaz	2. Neto dobiti po osnovu prodaje investicionih nekretnina	253	0	0
672, 572 neto prikaz	3. Neto dobiti po osnovu prodaje bioloških sredstava	254	0	0
673, 573 neto prikaz	4. Neto dobiti po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	255	0	16.837
674, 574 neto prikaz	5. Neto dobiti po osnovu prodaje finansijskih sredstava i ulaganja u povezana lica	256	0	0
675, 575 neto prikaz	6. Neto dobiti po osnovu prodaje materijala	257	0	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	258	0	0
677, 679	8. Ostali prihodi i dobiti	259	0	0
678, 577	9. Neto dobiti od derivativnih finansijskih instrumenata	260	0	0
57	II OSTALI RASHODI I GUBICI (262 do 270)	261	151.357	83.778
570, 670 neto prikaz	1. Neto gubici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	262	0	0
571, 671 neto prikaz	2. Neto gubici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	263	0	0
572, 672 neto prikaz	3. Neto gubici po osnovu prodaje bioloških sredstava	264	0	0
573, 673 neto prikaz	4. Neto gubici po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	265	0	0
574, 674 neto prikaz	5. Neto gubici po osnovu prodaje finansijskih sredstava i ulaganja u povezana lica	266	0	0
575, 675 neto prikaz	6. Neto gubici po osnovu prodaje materijala	267	0	0
576	7. Manjkovi	268	0	0
577, 678 neto prikaz	9. Neto gubici od derivativnih finansijskih instrumenata	269	0	0
578, 579	9. Ostali rashodi i gubici	270	151.357	83.778
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (251-261)	271	0	0
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (261-251)	272	137.063	66.941
68	(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (274 + 281)	273	0	0
dio 68	1. Neto dobiti od usklađivanja imovine (osim finansijske) (275 do 280)	274	0	0
680, 580 neto prikaz	1.1. Neto dobiti od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja nematerijalnih sredstava	275	0	0
681, 581 neto prikaz	1.2. Neto dobiti od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja nekretnina, postrojenja i opreme	276	0	0
682, 582 neto prikaz	1.3. Neto dobiti od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja investicionih nekretnina koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	277	0	0
683, 583 neto prikaz	1.4. Neto dobiti od umanjenja ranije priznatih gubitaka usljed obezvređenja bioloških sredstava koja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	278	0	0
685, 585 neto prikaz	1.5. Neto dobiti od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	279	0	0

688, dio 689, 588, dio 589 neto prikaz	1.6. Neto dobiti od usklađivanja vrijednost stalnih sredstava namijenjenih prodaji, sredstava poslovanja koje se obustavlja i ostalih nefinansijskih sredstava	280	0	0
dio 68	2. Neto dobiti od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava (282 do 285)	281	0	0
684, 584 neto prikaz	2.1 Neto dobiti od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih sredstava	282	0	0
686, 585 neto prikaz	2.2 Neto dobiti od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih sredstava (osim potraživanja od kupaca)	283	0	0
687, 587 neto prikaz	2.3 Neto dobiti od umanjenja ranije priznatih kreditnih gubitaka usljed obezvređenja potraživanja od kupaca	284	0	0
dio 689, dio 589 neto prikaz	2.4 Neto dobiti od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	285	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (287 + 294)	286	0	0
0	1. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (osim finansijske) (288 do 293)	287	0	0
580, 680	1.1. Neto gubici po osnovu obezvređenja nematerijalnih sredstava	288	0	0
581, 681 neto prikaz	1.2. Neto gubici po osnovu obezvređenja nekretnina, postrojenja i opreme	289	0	0
582, 682	1.3. Neto gubici po osnovu obezvređenja investicionih nekretnina koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	290	0	0
583, 683	1.4. Neto gubici po osnovu obezvređenja bioloških sredstava koje se vrednuju po nabavnoj vrijednosti	291	0	0
585, 685 neto prikaz	1.5. Neto gubici od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	292	0	0
588, dio 589, 688, dio 689	1.6. Neto gubici od usklađivanja vrijednosti stalnih sredstava namijenjenih prodaji, sredstava poslovanja koje se obustavlja i ostalih nefinansijskih sredstava	293	0	0
0	2. Gubici od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava (295 do 298)	294	0	0
584, 684	2.1 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih sredstava	295	0	0
586, 686	2.2 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih sredstava (osim potraživanja od kupaca)	296	0	0
587, 687 neto prikaz	2.3 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca	297	0	0
dio 589, dio 689 neto prikaz	2.4 Neto gubici od usklađivanja vrijednosti ostalih finansijskih sredstava	298	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (273-286)	299	0	0
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (286-273)	300	0	0
690 i 691	(L) Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	301	0	0
590 i 591	(Lj) Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	302	0	0
	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	303		
	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	304		
	UKUPNI PRIHODI (201+239+251+273+301+303)	305	28.585.357	23.897.654
	UKUPNI RASHODI (219+244+261+286+302+304)	306	27.714.954	23.246.744
	(M) DOBIT I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	307	870.403	650.910
	1. Dobit prije oporezivanja (305 – 306)	307	870.403	650.910
	2. Gubitak prije oporezivanja (306 – 305)	308	0	0
721	(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	309	75.973	68.744
	1. Poreski rashodi perioda	309	75.973	68.744
	2. Odloženi poreski rashodi (311 + 312)	310	0	0
722	2.1 Efekat smanjenja odloženih poreskih sredstava	311		
724	2.2 Efekat povećanja odloženih poreskih obaveza	312		

	3. Odloženi poreski prihodi (314 + 315)	313	0	0
723	3.1 Efekat povećanja odloženih poreskih sredstava	314		
725	3.2 Efekat smanjenja odloženih poreskih obaveza	315		
	(Nj) NETO DOBIT I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobit tekuće godine (307-309-310+313)>0 i 307>0 ili (313-308-309-310)>0 i 308>0	316	794.430	582.166
	2. Neto gubitak tekuće godine (308+309+310-313)>0 i 308>0 ili (309+310-307-313)>0 i 307>0	317		
726	(O) Međudividende i drugi vidovi raspodjele dobitka u toku perioda	318		
	Dio neto dobiti/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	319		
	Dio neto dobiti/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	320		
	Obična zarada po akciji	321		
	Razrijeđena zarada po akciji	322		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	323	82	79
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	324	82	79

IZVJEŠTAJ
o ostalim dobitima i gubicima u periodu
od 01.01. do 31.12.2023. godine

u KM

Oznaka pozicije	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA	400	794.430	582.166
	1. Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (±402+403±404±405-406+407)	401	0	0
Promjena na 332 i 333	1.1 Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	402		
Promjena na 331	1.2 Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")	403		
	1.3 Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	404		
	1.4 Dobici ili gubici po osnovu konverzije finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	405		
Promjena na 339, dio	1.5 Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha	406		
	1.6 Odloženi porez na dobit koji se odnosi na ove stavke	407		
	2. Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (± 409± 410 ± 411 ± 412 ± 413 ± 414)	408	0	0
Promjena na 330	2.1 Revalorizacija nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	409		
Promjena na 332 i 333	2.2 Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	410		
Promjena na 339, dio	2.3 Aktuarski dobiti/(gubici) od planova definisanih primanja	411		
	2.4 Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela	412		
Promjena na 339, dio	2.5 Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha	413		
	2.6 Odloženi porez na dobit koji se odnosi na ove stavke	414		
	(B) OSTALA DOBIT/GUBITAK U PERIODU (± 401 ± 408)	415	0	0
	(V) UKUPNA DOBIT / (GUBITAK) (400± 415)	416	794.430	582.166
	Dio ukupne dobiti/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	417		
	Dio ukupne dobiti/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	418		

**BILANS TOKOVA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine**

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(A) TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 505)	501	31.247.892	25.622.481
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	502	20.567.157	16.176.007
2. Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	503	10.629.717	9.298.975
3. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično	504	29.984	131.744
4. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	505	21.034	15.755
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (507 do 512)	506	30.482.958	25.951.987
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u zemlji	507	1.824.120	1.875.881
2. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	508	22.508.705	19.911.983
3. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	509	135.006	111.585
4. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	510	2.214.844	1.575.221
5. Odlivi po osnovu poreza na dobit	511	125.810	57.502
6. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	512	3.674.473	2.419.815
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-505)	513	764.934	0
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505-501)	514	0	329.506
(B) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (516 do 530)	515	20.998	22.401
1. Prilivi gotovine po osnovu prodaje akcija i udjela zavisnih i pridruženih društava i zajedničkih poduhvata	516	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	517	20.885	22.401
3. Prilivi po osnovu prodaje investicionih nekretnina	518	0	0
4. Prilivi po osnovu prodaje bioloških sredstava	519	0	0
5. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava	520	0	0
6. Prilivi po osnovu prodaje stalnih sredstava namijenjenih prodaji	521	0	0
7. Prilivi od finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	522	0	0
8. Prilivi od finansijskih sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	523	0	0
9. Prilivi od ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	524	0	0
10. Prilivi po osnovu lizinga (glavnica)	525	0	0
11. Prilivi po osnovu lizinga (kamata)	526	0	0
12. Prilivi po osnovu kamata	527	0	0
13. Prilivi od dividendi i učešća u dobiti	528	113	0
14. Prilivi po osnovu derivatnih finansijskih instrumenata	529	0	0
15. Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	530	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (532 do 541)	531	630.233	254.436
1. Odlivi gotovine po osnovu kupovine akcija i udjela zavisnih i pridruženih društava i zajedničkih poduhvata	532	0	0
2. Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme	533	630.233	254.436
3. Odlivi po osnovu kupovine investicionih nekretnina	534	0	0
4. Odlivi po osnovu kupovine bioloških sredstava	535	0	0
5. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava	536	0	0
6. Odlivi po osnovu finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	537	0	0
7. Odlivi po osnovu finansijskih sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	538	0	0
8. Odlivi po osnovu ostalih finansijskih sredstava po amortizovanoj vrijednosti	539	0	0
9. Odlivi po osnovu derivatnih finansijskih instrumenata	540	0	0
10. Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	541	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (515-531)	542	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (531-515)	543	609.235	232.035

(V) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	544		
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (545 do 550)		24.115.380	19.460.516
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	545	0	0
2. prilivi od prodaje otkupljenih sopstvenih akcija	546	0	0
3. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	547	1.000.000	1.100.000
4. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	548	23.018.880	18.268.016
5. Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata	549	0	0
6. Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	550	96.500	92.500
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (552 do 558)	551	24.072.006	19.094.985
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	552	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	553	863.229	940.701
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	554	23.073.344	17.793.270
4. Odlivi po osnovu lizinga	555	72.933	104.080
5. Odlivi po osnovu dužničkih instrumenata	556	0	0
6. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	557	0	164.434
7. Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	558	62.500	92.500
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (544-551)	559	43.374	365.531
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (551-544)	560	0	0
(G) UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+515+544)	561	55.384.270	45.105.398
(D) UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (506+531+551)	562	55.185.197	45.301.408
(Đ) NETO PRILIV GOTOVINE (561-562)	563	199.073	0
(E) NETO ODLIV GOTOVINE (562 - 561)	564	0	196.010
(Ž) GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	565	27.475	228.552
(Z) POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	566	1.310	17.165
(I) NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	567	1.181	22.232
(J) GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (565+563-564+566-567)	568	226.677	27.475

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
na dan 31.12.2023. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA									UDJELI KOJI NEMAJU KONTROLU (MANJINSKI INTERES)	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka AOP-a	Akcijski kapital - vlasnički udjeli	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacione rezerve za finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacione rezerve	Akumulirana neraspoređena dobit/(nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+-7+-8+-9)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 01.01.2022. godine	901	2.833.016	0	283.302	0	0	0	611.566	3.727.884	0	3.727.884
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2022. godine (901±902±903)	904	2.833.016	0	283.302	0	0	0	611.566	3.727.884	0	3.727.884
5. Dobit/(gubitak) za godinu	905	0	0	0	0	0	0	582.166	582.166	0	582.166
6. Ostali ukupni rezultat za godinu	906	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Ukupan dobit/gubitak 01.01.2022. godine (±905±906)	907	0	0	0	0	0	0	582.166	582.166	0	582.166
8. Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	908	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Sticanje sopstvenih akcija i drugi oblici smanjenja kapitala	909	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Objavljenje dividende	910	0	0	0	0	0	0	175.647	175.647	0	175.647
11. Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	911	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. Ostale promjene	912	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Stanje na dan 31.12.2022. godine/01.01.2023. godine (904±907±908-909-910±911±912)	913	2.833.016	0	283.302	0	0	0	1.018.085	4.134.403	0	4.134.403
14. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	914	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15. Efekti ispravke grešaka	915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2023. godine (913±914±915)	916	2.833.016	0	283.302	0	0	0	1.018.085	4.134.403	0	4.134.403

17. Dobit/(gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	794.430	794.430	0	794.430
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. Ukupan dobit/gubitak 31.12.2023. godine (±917±918)	919	0	0	0	0	0	0	794.430	794.430	0	794.430
20. Emisija akcijskog kapitala i drugi oblici povećanja kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Sticanje sopstvenih akcija i drugi oblici smanjenja kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Objavljenje dividende	922	0	0	0	0	0	0	198.311	198.311	0	198.311
23. Drugi oblici raspodjele dobiti i pokriće gubitka	923	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24. Ostale promjene	924	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25. Stanje na dan 31.12.2023. godine (916±919±920-921-922±923±924)	925	2.833.016	0	283.302	0	0	0	1.614.204	4.730.522	0	4.730.522

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ

1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI

1.1. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Društvo je obavezno da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.

1.2. Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:

1. Mario Derajić, direktor
2. Natalija Mičija, rukovodilac finansijske službe.

1.3. Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Društva (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.

1.4. Dokumentaciju i podatke prezentovala nam je Natalija Mičija, rukovodilac finansijske službe.

1.5. Finansijsko knjigovodstvo se odvija preko posebnog računovodstvenog programa za obradu koji obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena.

1.6. Interna kontrola nije organizovana kao poseban organizacioni dio i odvija se u skladu sa neophodnim uputstvima i procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Društvo je upisano kod Osnovnog suda u Banjoj Luci u sudskom registru 27.12.2000. godine pod oznakom i brojem upisnika suda U/I 2601/2000. Osnivači Društva su Mario Derajić i Dušan Bastašić iz Banja Luke.

Ugovorom o pristupanju od 29.03.2002. godine preduzeće Horizonte BiH, Enterprise Development, B.V. Holandija steklo je vlasništvo na ukupnom kapitalu Društva u iznosu od 30%. Navedene promjene registrovane su kod nadležnog suda 20.06.2002. godine pod oznakom i brojem upisnika suda U/I 1547/02.

Ugovorom o regulisanju međusobnih odnosa kod istupanja osnivača i prenosa uloga-dijela osnovnog kapitala na drugog osnivača društva, 29.03.2005. godine izvršen je prenos uloga u osnovnom kapitalu na drugog osnivača, Maria Derajića. Navedene promjene registrovane su kod nadležnog suda 06.04.2005. godine pod oznakom i brojem upisnika suda U/I 466/05.

Povećanje osnovnog kapitala, i to u novčanom i nenovčanom ulogu upisano je u sudskom registru kod nadležnog suda 20.06.2002. godine pod oznakom i brojem upisnika suda U/I 1547/02. Nakon ove promjene ukupan osnovni kapital Društva iznosio je 404.500 KM.

Povećanje kapitala konverzijom potraživanja u ulog i upis promjene podataka u pogledu nominalne vrijednosti akcija registrovano je kod nadležnog suda u sudskom registru 14.11.2008. godine, broj registarskog uložka suda 1-11899-00, pod oznakom i brojem upisnika suda 071-0-REG.08-002260. Nakon ove promjene, osnovni kapital Društva iznosi 923.433 KM.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-Reg-09-000168 od 25.02.2009. godine registrovano je emitovanje osme emisije akcija javnom ponudom i prelazak u otvoreno akcionarsko društvo. Navedenim rješenjem akcionarski kapital Društva iznosi 1.139.460 KM. Akcije Društva su uvrštene na službeno berzansko tržište 16.03.2009. godine.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-Reg-09-000940 od 02.06.2009. godine u sudski registar ovog suda upisuje se dopuna djelatnosti i upis prokure.

Lica ovlaštena za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i spoljnotrgovinskom prometu: Derajić Mario, adresa: Rade Vranješević broj 159, Banja Luka, direktor, bez ograničenja, Crnić Goran, adresa: Jovana Dučića broj 66 Banja Luka, prokurist, po zakonu o preduzećima koji obavlja regulisanje prokure.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-10-001108 od 05.10.2010. godine u sudski registar ovog suda upisuje se usklađivanje akata sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 127/08 i 58/09).

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-11-001372 od 10.06.2011. godine u sudski registar ovog suda upisuje se usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10) i promjena djelatnosti kod „Fratello-trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-12-002107 od 26.11.2012. godine u sudski registar ovog suda upisuje se povećanje kapitala po onovu IX emisije akcija pretvaranjem rezervi kapitala, dijela zakonskih rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital, a prema rješenju Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-031-1641/12 od 18.07.2012. godine u iznosu od 1.693.556 redovnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1,00 KM po jednoj akciji ukupne nominalne vrijednosti od 1.693.556 KM, tako da osnovni kapital iznosi 2.833.016 KM

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-14-002508 od 03.11.2014. godine u sudski registar ovog suda upisuje se osnivanje dijelova društva-Poslovnih jedinica, koje imaju određena ovlaštenja u pravnom prometu, Poslovna jedinica „Fratelo 3“ Banja Luka, ulica Srpska broj 109, Banja Luka i Poslovne jedinice „Fratelo 4“ Banja Luka, ulica Tržnička bb, a koja posluje u sastavu „Fratello trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-15-002739 od 29.12.2015. godine u sudski registar ovog suda upisuje se brisanje Poslovne jedinice „Fratello trade“ PJ Tuzla.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj broj 057-0-Reg-16-000198 od 23.02.2016. godine u sudski registar ovog suda upisuje se promjena adrese sjedišta Poslovnih jedinica Društva i to „Fratello trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka, PJ Istočno Sarajevo i „Fratello trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka, PJ „Fratello 3“.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-16-001717 od 26.08.2016. godine u sudski registar ovog suda upisuje se promjena lica ovlaštenog za zastupanje. Lica ovlaštena za zastupanje subjekta upisa u unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu su: Mario Derajić direktor, bez ograničenja ovlašćenja i Natalija Mičija prokurista, ovlašćenja u skladu sa zakonom.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-16-002583 od 28.12.2016. godine u sudski registar ovog suda upisuje se brisanje poslovne jedinice „Fratello trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka – Poslovna jedinica „Fratello 3“ Banja Luka, a koja je poslovala u sastavu „Fratello trade“ preduzeće za proizvodnju, promet i usluge a.d. Banja Luka.

Organi Društva su:

- Skupština akcionara
- Upravni odbor
- direktor.

Matični broj: 01940155

JIB: 4400929510006

Šifra djelatnosti: 10.20 –Prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca

Sjedište Društva: Banja Luka, Ramići bb

Broj zaposlenih radnika sa stanjem na dan 31.12.2023. godine po osnovu stanja na kraju mjeseca je 82.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike su specifični principi, osnove, konvencije, pravila i prakse koje Društvo primjenjuje pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izvještaja.

Računovodstvene politike odnose se na priznavanje, vrednovanje i procjenjivanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda. Poslovni događaji čije računovodstveno obuhvatanje nije posebno uređeno ovim pravilnikom, evidentiraju se u skladu sa odgovarajućim MSFI/MRS.

Osnovne računovodstvene politike koje su primjenjivane pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izvještaja za 2023. godinu su sljedeće:

3.1. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je nemonetarna imovina bez fizičke suštine koja se može identifikovati. Imovina može da se identifikuje kada je odvojiva, što znači da može da se odvoji od društva i proda, prenese, licencira, iznajmi ili razmijeni, pojedinačno ili sa povezanom drugom imovinom ili obavezama, ili kada nastaje iz ugovornih ili zakonskih prava, bez obzira na to da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od preduzeća ili drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala kao imovina, neophodno je da budu ispunjeni zahtjevi iz MRS 38. Ukoliko izdatak ne zadovoljava uslove da bude priznat kao sredstvo, priznaje se kao rashod perioda u kojem je izdatak nastao. Priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 38, MSFI 3 i MRS 36 i sa drugim relevantnim standardima.

Stečena nematerijalna imovina se početno odmjerava po nabavnoj vrijednosti. Naknadno se nematerijalna imovine vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjene vrijednosti. Amortizacija se obračunava linearnom metodom. Nematerijalnu imovinu u Društvu čine računovodstveni softver. Procijenjeni vijek trajanja softvera je 10 godina.

Troškovi amortizacije za svaki period se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako neki drugi standard ne dozvoljava ili ne zahtijeva da se uključe u knjigovodstvenu vrijednost neke druge imovine.

Ukoliko se knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine uveća kao rezultat revalorizacije, to uvećanje se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu i akumulira u kapitalu u okviru pozicije revalorizacione rezerve. Međutim, povećanje se priznaje u bilansu uspjeha u iznosu u kojem poništava revalorizaciono umanjenje iste imovine prethodno priznate u bilansu uspjeha. Ukoliko se knjigovodstvena vrijednost smanji kao rezultat revalorizacije, to smanjenje se priznaje u bilansu uspjeha. Međutim, smanjenje se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu u iznosu potražnog salda u revalorizacionoj rezervi za tu imovinu. Smanjenje priznato u ukupnom ostalom rezultatu smanjuje iznos akumuliran u kapitalu u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Priznavanje i vrednovanje objekata i opreme vrši se u skladu sa MRS 16, i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima.

Nekretnina, postrojenje i oprema koji ispunjavaju uvlove da budu priznati kao sredstva odmjeravaju se po svojoj nabavnoj vrijednosti / cijeni koštanja. Kada je sredstvo stečeno u transakciji koja nije transakcija razmjene, njegovo početno vrednovanje se vrši po fer vrijednosti na dan sticanja. Vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši se primjenom modela nabavne vrijednosti amortizovanjem priznate vrijednosti sredstva umanjene za procijenjenu rezidualnu vrijednost i eventualne akumulirane gubitke od umanjnja vrijednosti tokom njegovog vijeka trajanja.

Izdaci koji produžavaju vijek korištenja, povećavaju kapacitet, unapređuju sredstva u cilju poboljšanja kvaliteta proizvoda ili smanjenja troškova proizvodnje predstavljaju naknadne izdatke koji povećavaju vrijednost sredstva. Ako je korisni vijek trajanja pojedinog dijela priznat kao naknadni izdatak različit od korisnog vijeka trajanja sredstva u koji je taj dio ugrađen, onda se taj dio vodi kao posebno sredstvo i amortizuje u toku korisnog vijeka trajanja.

Troškovi svakodnevnog servisiranja i održavanja nekretnina, postrojenja i opreme priznaju se kao rashodi u bilansu uspjeha kada nastanu.

Obavezi obračuna amortizacije podležu:

- Građevinski objekti
- Postrojenja i oprema
- Alat i inventar koji se kalkulatивно otpisuje
- Investicione nekretnine, ukoliko se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, u skladu MRS 40.

Ostale nekretnine, postrojenja i oprema, ako se ne radi o stalnim sredstvima namijenjenim prodaji i sredstvima koja vremenom ne gube vrijednost.

Obavezi obračuna amortizacije ne podliježu:

- Zemljište
- Investicione nekretnine koje se vrednuju po fer vrijednosti u skladu sa MRS 40
- Oprema i djela likovne umjetnosti i predmeti muzejske vrijednosti
- Osnovna sredstva u pripremi
- Avansi za osnovna sredstva.

Obračun amortizacije vrši se primjenom linearne metode. i počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu.

Obračun amortizacije počinje kada sredstvo postane raspoloživo za korištenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za korištenje na način kako je uprava preduzeća predvidjela. Izračunati iznos amortizacije priznaje se kao tekući trošak na analitičkim kontima amortizacije građevinskih objekata i opreme i knjiži se na potražnoj strani analitičkog konta korekcije vrijednosti građevinskih objekata i opreme.

Testiranje na obezvređenje vrši se u skladu sa MRS 36 i drugim relevantnim računovodstvenim standardima i propisima. Iznos utvrđenog obezvređenja priznaje se kao rashod od obezvređenja uz knjiženje na potražnoj strani analitičkog konta korekcije vrijednosti građevinskih objekata i opreme. Metod obračuna amortizacije koji se primjenjuje na nekretnine, postrojenja i opremu i upotrebni vijek sredstava preispituju se na kraju svake finansijske godine. Ukoliko je došlo do značajne promjene u očekivanom obrascu trošenja ekonomskih koristi sredstva ili naknadnog ulaganja koje je izmijenilo buduće ekonomske koristi sredstva, metod ili upotrebni vijek se mogu promijeniti tako da odgovaraju izmijenjenim okolnostima. Promjena metoda obračuna amortizacije ili upotrebni vijeka računovodstveno se obuhvata kao promjena računovodstvene procjene prema MRS 8-Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, a obračunati troškovi amortizacije za tekući i budući period se koriguju. Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo prestane priznavati ili kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namijenjeno prodaji ili je u okviru obustavljenog poslovanja.

Kada se neka nekretnina, postrojenje i oprema procjenjuju, akumulirana amortizacija, na dan revalorizacije, prepravlja se srazmjerno promjeni bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva, tako da je knjigovodstvena vrijednost poslije revalorizacije jednaka revalorizovanom iznosu sredstva. Prilikom revalorizacije određene nekretnine, postrojenja i opreme revalorizuje se cjelokupna grupa nekretnina, postrojenja i opreme kojoj to sredstvo pripada.

Revalorizacije rezerve se prenose direktno na neraspoređenu dobit tekuće godine u visini razlike između amortizacije obračunate na nabavnu i amortizacije obračunate na revalorizovanu vrijednost. Prenosnje revalorizacionih rezervi u neraspoređenu dobit ne vrši se preko bilansa uspjeha.

Društvo treba da odmjerava stavku nekretnina, postrojenja i opreme prilikom početnog priznavanja po njihovoj nabavnoj vrijednosti. Društvo treba da odmjerava sve stavke nekretnina, postrojenja i opreme poslije početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za cjelokupnu akumuliranu amortizaciju i cjelokupne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Faktori poput promjene načina na koji se sredstvo koristi, značajnog neočekivanog habanja i uništavanja, tehnološkog napretka i promjena tržišnih cijena mogu da ukažu na to da su se rezidualna vrijednost ili korisni vijek trajanja sredstva promijenili od posljednjeg godišnjeg datuma izvještavanja. Ako su prisutne takve naznake, društvo treba da provjeri svoje prethodne procjene i, ako se sadašnja očekivanja razlikuju, izmijeni rezidualnu vrijednost, metod amortizacije ili koristan vijek trajanja. Društvo treba računovodstveno da obuhvata promjenu rezidualne vrijednosti, promjenu metoda amortizacije ili korisnog vijeka trajanja kao promjenu računovodstvene procjene u skladu sa politikama društva.

Obezvredjenje osnovnog sredstva umanjuje osnovicu za obračun amortizacije.

Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuje nikakva buduća ekonomska korist. Dobici ili gubici koji proisteknu iz otuđenja i/ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđuju se kao razlika između procijenjenih neto priliva od prodaje i sadašnje vrijednosti sredstava i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspjeha.

3.3. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat – ili dio objekta ili oboje) koju drži vlasnik (ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga) u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrijednosti kapitala ili i jednog i drugog, a ne za:

- Korištenje u proizvodnji ili nabavci dobara ili usluga ili u administrativne svrhe; ili
- Prodaju u redovnom toku poslovanja.

Priznavanje investicionih nekretnina vrši se u skladu sa MRS 40 Investiciona nekretnina se inicijalno odmjerava po nabavnoj vrijednosti / cijeni koštanja.

Troškovi transakcije se uključuju u početno odmjeravanje. Nakon početnog priznavanja, Društvo odmjerava sve investicione nekretnine po fer vrijednosti. Investicione nekretnine se ne amortizuju niti se vrši njihovo testiranje na obezvređenje.

Dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promjene fer vrijednosti investicione nekretnine priznaje se u bilansu uspjeha za period u kom je nastao.

Investiciona nekretnina se priznaje kao sredstvo:

- Kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu te investicione nekretnine priticati u društvo.
- Kada se nabavna vrijednost ili cijena koštanja investicione nekretnine može pouzdano izmjeriti.

Naknadno vrednovanje investicionih nekretnina vrši se primjenom modela tržišne (fer) vrijednosti. Tržišna (fer) vrijednost odražava tržišne uslove na dan bilansa stanja, a utvrđuje se na osnovu procijene profesionalno kvalifikovanog, nezavisnog procjenjivača.

Naknadno vrednovanje investicionih nekretnina čiju tržišnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi vrši se primjenom modela nabavne vrijednosti u skladu sa MRS 16.

3.4. Ulaganja u zavisna društva

Zavisno društvo je pravno lice nad kojim Društvo ima kontrolu definisanu prema MSFI 10:

- Ima moć upravljanja nad subjektom,
- Izloženo je ili ima prava na promjenljive prinose od svog učešća u subjektu, i
- Ima mogućnost korištenja svoje moći upravljanja subjektom da bi uticalo na visinu svojih prinosa.

Ulaganja u zavisna društva vrednuju se inicijalno po fer vrijednosti, dok se naknadno vrednuju po načelu niže vrijednosti.

Navedeni plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mjere po njihovoj nabavnoj vrijednosti, koja predstavlja poštnu vrijednost nadoknade koja je data za njih. Nabavna vrijednost, pored cijene koja je plaćena, uključuje i ostale troškove koji su neposredno vezani za tu nabavku kao što su: provizije plaćene zastupnicima, savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i porezi koji se plaćaju tom prilikom i ostali troškovi transakcije.

U pojedinačnim finansijskim izvještajima matičnog društva učešća u kapitalu zavisnih društava iskazuju se po nabavnoj vrijednosti.

3.5. Dati dugoročni krediti

Dati krediti predstavljaju iznos novca pozajmljen drugim pravnim licima sa utvrđenim rokom vraćanja uz dogovorenu kamatnu stopu.

Potraživanja po osnovu datih kredita početno se priznaju po sadašnjoj vrijednosti budućih naplata diskontovanih metodom efektivne kamatne stope, dok se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu efektivne kamatne stope, umanjeni za procijenjeno obezvređenje.

3.6. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja jesu potraživanja od povezanih pravnih lica, kao i potraživanja od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje roba i učinaka za koje se očekuje da će biti naplaćeni u roku od 12 mjeseci od dana priznavanja, ili u vremenu jednog poslovnog ciklusa ako je on duži od godinu dana.

Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaje po fakturnoj vrijednosti. Inicijalno, potraživanja od ino-kupca preračunavaju se na KM po srednjem kursu na dan transakcije. Na dan bilansa, potraživanja u stranoj valuti se preračunavaju na KM po srednjem kursu Centralne banke BiH.

Potraživanja po osnovu prodaje priznaju se i vrednuju u skladu sa MSFI 9, MSFI 15 i drugim relevantnim MRS/MSFI.

Ova potraživanja spadaju u grupu tekućih potraživanja i nastaju ako su ispunjeni slijedeći uslovi:

- Da je zasnovan dužničko – povjerilački odnos u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, što znači da su proizvodi, odnosno roba (ili neka druga imovina) isporučeni ili da je usluga izvršena i
- Da je izvršen obračun isporuke i ispostavljen odgovarajući knjigovodstveni dokument, račun, obračun, ugovor, privremena situacija i slično.

Politika društva je da se neko potraživanje smatra sumnjivim i spornim ako je valuta plaćanja starija od 12 mjeseci i takva potraživanja se otpisuju indirektno na teret rashoda i to 100 %.

Sva potraživanja koja se procijene kao nenaplativa prikazuju se u okviru pozicije sumnjivih potraživanja. Sumnjiva potraživanja se u cijelosti ispravljaju na nivou analitike indirektnim metodom. Potraživanja koja su utužena preknjižavaju se na sporna potraživanja. Na osnovu izvještaja Referenta pravne službe vrši se procjena njihove naplativosti. Ukoliko su ova potraživanja obezvrijeđena, iznos obezvrijeđenja tereti rashode preko ispravke vrijednosti spornih potraživanja.

Potraživanja od kupaca koji su u postupku likvidacije ili je nad njima otvoren stečajni postupak preknjižavaju se na sumnjiva potraživanja. Pravna služba Društva vrši procjenu naplativosti ovih potraživanja. Procijenjeni nenaplativi iznos se priznaje kao rashod na teret ispravke vrijednosti sumnjivog potraživanja.

Potraživanja koja su zastarjela, u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima, isknjižavaju se direktno na teret rashoda. Ista pravila za procjenu naplativosti potraživanja i način njihovog evidentiranja primjenjuju se i za date avanse.

Naknadno odobreni popusti kupcima predstavljaju smanjenje potraživanja od kupaca i smanjenje prihoda, koji se evidentiraju na način da se za smanjenje potraživanja od kupaca evidentira storno na dugovnoj strani dok se smanjenje prihoda evidentira na dugovnoj strani prihoda, ukoliko je popust kupcu odobren u godini u kojoj je izvršena prodaja. Naknadno odobreni popust kupcima predstavlja smanjenje potraživanja od kupaca i rashod, ako je popust odobren kupcu tekuće godine za prodaju izvršenu prethodne godine.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća od godinu dana. Kratkoročni krediti iskazuju se u nominalnom iznosu, a naknadno po amortizovanom iznosu.

Hartije od vrijednosti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, u skladu sa MRS 9, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se ove hartije odmjeravaju po fer vrijednosti bez oduzimanja troškova transakcija koji mogu nastati po prodaji ili otuđenju. Razlika između fer vrijednosti utvrđene na dan bilansa i knjigovodstvene vrijednosti hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, predstavlja dobitak / gubitak koji se priznaje u bilansu uspjeha.

3.7. Zalihe

Zalihe su sredstva:

- a) Koja se drže radi prodaje u redovnom poslovanju,
- b) U procesu proizvodnje u cilju prodaje, ili
- c) U obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga. Zalihe se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MRS/MSFI.

Zalihe Društva obuhvataju:

- Osnovni i pomoćni materijal koji će se koristiti u procesu proizvodnje,
- Nedovršenu proizvodnju i poluproizvode,
- Gotove proizvode,
- Robu,
- Alat i sitan inventar,
- Stalna sredstva namijenjena prodaji,
- Plaćeni avansi za zalihe i usluge.

Zalihe materijala, robe, alata početno se vrednuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve zavisne troškove nabavke nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i u sadašnje stanje.

Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje se vode po cijeni koštanja koja obuhvata standardne troškove materijala, troškove direktnog rada, opšte varijabilne i opšte fiksne troškove neophodne za nastanak ovih učinaka. Raspored opštih fiksnih troškova proizvodnje na troškove proizvodnje zasniva se na uobičajenom kapacitetu proizvodnje. Na početku svakog obračunskog perioda utvrđuje se standardna cijena koštanja za sve gotove proizvode.

Obračun troškova materijala i nabavne vrijednosti prodate robe utvrđuju se primjenom metode ponderisane prosječne cijene. Na dan bilansa, zalihe se odmjeravaju po nižoj od nabavne / cijene koštanja ili neto prodajne vrijednosti. Iznos bilo koje ispravke zaliha do visine njihove neto prodajne vrijednosti priznaje se kao rashod prihoda u kojem je ispravka izvršena.

Alat i sitan inventar se otpisuju 100% u momentu stavljanja u upotrebu.

3.8. Alati i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana i čija je pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstva veća od 1.000 KM. Alat i inventar kao dio opreme otpisuju se linearno prema procijenjenom vijeku korisne upotrebe (od dvije do pet godina).

Alat i inventar koji ne zadovoljavaju uslove iz prvog stava ovog člana prikazuju se kao obrtna sredstva (zalihe).

3.9. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, depozite po viđenju kod komercijalnih banaka, i kratkoročne visoko likvidne investicije, ulaganja koja se drže za ispunjavanje kratkoročnih gotovinskih obaveza, a ne za investicije ili druge namjene.

Gotovina i ekvivalenti izraženi u domaćoj valuti vrednuju se po nominalnoj vrijednosti. Gotovina i ekvivalenti u stranoj valuti iskazuju se u odgovarajućoj protivvrijednosti strane valute po srednjem kursu Centralne banke BiH na datum sticanja.

3.10. Obaveze

Obaveza je sadašnja obaveza entiteta zasnovana na prošlim događajima, za čije se izmirenje očekuje da će rezultirati odlivom resursa iz entiteta. Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je vjerovatno da će doći do odliva ekonomske koristi iz Društva po osnovu njenog izmirenja i kada se obaveza može pouzdano procijeniti.

Obaveze obuhvataju dugoročne kredite, obaveze po osnovu lizinga, kratkoročne kredite, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno, u skladu sa MSFI 9, MSFI 16 i drugim relevantnim MRS/MSFI, priznaju po fer vrijednosti. Nakon početog priznavanja, ove obaveze se mjere po inicijalnom iznosu umanjenom za otplate glavnice i naknadno odobrenog popusta povjereoca.

Obaveze se dijele na dugoročne i kratkoročne obaveze. Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze koje dospijevaju u roku do godinu dana, dok se dugoročnim obavezama smatraju obaveze koje dospijevaju u roku dužem od godinu dana. Dio dugoročnog kredita koji dospijeva za plaćanje u periodu od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izvještaja se preknjižava sa dugoročnih kredita na kratkoročne kredite. Obaveze prema radnicima i dobavljačima priznaju se kao kratkoročne, bez obzira na datum dospijeca.

Kod lizinga najznačajnija promjena se uvodi standardom 16 gdje je obavezno priznavanje imovine i obaveza u poslovnim knjigama bez obzira da li se radi o finansijskom ili poslovnom lizingu. Standard definiše najam kao ugovor ili dio ugovora kojim se korisniku najma daje pravo korištenja određene imovine u određenom vremenskom periodu u zamjenu za plaćenu naknadu i to putem ugovora gdje se navodi pravo korištenja imovine. Prema novom standardu najmoprimci u bilansu priznaju sve najmove, obavezu plaćanja rata najma dok se trošak kamata i amortizacije priznaje naknadno.

Društvo primjenjuje sljedeća izuzeća priznavanja i mjerenja najmova koja uvodi standard, gdje korisnik lizinga ne mora primjenjivati:

- Kod najmova čiji je rok 12 mjeseci i manje,
- Kod najmova kod kojih je predmet imovina male vrijednosti gdje je društvo procijenilo da je mala vrijednost do 1.500,00 KM.

Vrijednost obaveze u stranoj valuti se preračunava na KM na dan nastanka transakcije po važećem kursu. Vrijednost obaveze u stranoj valuti utvrđuje se po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansa. Dugoročne obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti uz korištenje efektivne kamatne stope.

Obaveze po osnovu kamata na kredite predstavljaju finansijske obaveze koje se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu plaćanjem, zamjenom za drugu obavezu, konverzijom u kapital ili oprostom od strane povjerioca.

3.11. Rezervisanja

Rezervisanje je obaveza sa neizvjesnim rokom dospjeća ili iznosom. Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima zakonsku ili izvedenu obavezu kao rezultat prošlog događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva resursa iz preduzeća kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

Rezervisanja se sastoje od rezervisanja za sudske sporove koji se vode protiv Društva, a na bazi procjene ishoda sudskog spora od strane pravne službe Društva.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena izdataka zahtijevanih da se izmire sadašnja obaveza na kraju izvještajnog perioda.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na kraju svakog izvještajnog perioda i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procjene. Kada više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtijevan da se izmiri obaveza, rezervisanje se ukida. Rezervisanje se koristi samo za izdatke za koje je rezervisanje prvobitno bilo priznato.

3.12. Beneficije zaposlenih

U skladu sa zakonskim propisima, Društvo je obavezno da obračunava i uplaćuje poreze i doprinose na lična primanja zaposlenih. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih fondova. Društvo je obavezno da za račun zaposlenih uplati obračunate poreze na primanja zaposlenih. U skladu sa Zakonom o radu Društvo je obavezno da poštuje odredbe koje su vezane za isplatu naknada zaposlenih.

3.13. Prihodi

Prihod je bruto priliv ekonomskih koristi tokom datog perioda koji nastaje iz redovnih aktivnosti entiteta, pri čemu taj priliv rezultira povećanjem kapitala koji ne predstavlja porast po osnovu doprinosa učesnika u kapitalu. Prihod se odmjerava po fer vrijednosti primljene ili potraživane naknade. Iznos prihoda koji se ostvaruje pri nekoj transakciji se obično određuje putem ugovora između entiteta i kupca ili korisnika sredstva. Odmjerava se po fer vrijednosti primljene ili potraživane naknade, uzimajući u obzir iznos bilo kakvih trgovinskih popusta i količinskih rabata koje je Društvo odobrilo.

Prihodi se vrednuju i priznaju u skladu sa MSFI 15 i drugim relevantnim MRS/MSFI.

Prihod od prodaje robe se priznaje kada su svi sljedeći uslovi zadovoljeni:

- Društvo je na kupca prenijelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad robom,
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatom robom u mjeri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatom robom,
- Iznos prihoda se može pouzdano mjeriti,
- Vjerovatan je priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvu, i
- Troškovi koji su nastali ili troškovi koji će nastati u datoj transakciji mogu se pouzdano izmjeriti.

Prihodi od prodaje priznaju se po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za popuste i PDV.

Društvo priznaje dividendu od zavisnog društva u bilansu uspjeha u svojim pojedinačnim finansijskim izvještajima kada je ustanovljeno pravo primanja dividende. Kod prava na dividendu po osnovu redovnih akcija, pravo na primanje se vezuje za objavljivanje dividende. Prihodi od kamate se priznaju primjenom efektivne kamatne stope u skladu sa važećim propisima. Nenaplaćene kamate obračunate na kraju mjeseca predstavljaju aktivna vremenska razgraničenja. Dobici predstavljaju druge stavke koje ispunjavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, nastati u okviru redovnog poslovanja entiteta. Dobici predstavljaju povećanje ekonomskih koristi i kao takvi se ne razlikuju po svojoj prirodi od prihoda. Dobici, na primjer, uključuju dobitke od otuđenja stalne imovine, materijala, hartija od vrijednosti i druge imovine i priznaju se po neto principu.

3.14. Rashodi

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku odliva ili smanjenja imovine ili nastanka obaveza, koja imaju za rezultat smanjenje kapitala koji ne predstavlja smanjenje po osnovu raspodjele vlasnicima kapitala. Gubici predstavljaju druge stavke koje ispunjavaju definiciju rashoda i mogu, ali i ne moraju, nastati u okviru redovnog poslovanja entiteta. Gubici predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i kao takvi se ne razlikuju po svojoj prirodi od drugih rashoda. Gubici, na primjer, uključuju one koji su rezultat nepogoda kao što su poplave, kao i one koji nastaju usljed otuđenja stalne imovine. Rashodi takođe uključuju nerealizovane gubitke, na primjer, koji proističu iz efekata rasta deviznog kursa za stranu valutu u kojoj se entitet zadužuje. Kada se gubici priznaju u bilansu uspjeha, oni se uglavnom zasebno prikazuju zato što je razumijevanje gubitaka korisno za svrhe donošenja ekonomskih odluka. Gubici se često prikazuju u neto iznosu, umanjeni za povezane prihode.

3.15. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuje čine dio nabavne vrijednosti / cijene koštanja tog sredstva. Drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao prihod. Entitet treba da priznaje sve troškove pozajmljivanja kao rashod u dobitku ili gubitku u periodu u kojem su nastali.

3.16. Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu prijavom poreza na dobit. Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima po osnovu oporezive privremene razlike.

Vezano za sredstva koja se amortizuju, odložene poreske obaveze priznaju se ako postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava koja podliježu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje kada je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njihove poreske osnovice i utvrđuje se na dan bilansa, nakon obračuna računovodstvene i poreske amortizacije za poslovnu godinu za koju se sastavljaju finansijski izvještaji. Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primjenom propisane poreske stope poreza na dobit društva na iznos oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na odbitne privremene razlike, neiskorištene poreske gubitke prenesene u naredni period i neiskorišteni poreski kredit prenesen u naredni period.

Porez na sredstva koja podliježu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti sredstava koja podliježu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Odbitna privremena razlika postoji ako je knjigovodstvena vrijednost sredstva manja od njegove poreske osnovice. U tom slučaju, priznaju se odložena poreska sredstva, ako se procijeni da je vjerovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će se moći iskoristiti odložena poreska sredstva. Odbitna privremena razlika utvrđuje se na dan bilansa stanja, poslije obračuna računovodstvene i poreske amortizacije za prošlu godinu za koju se sastavljaju finansijski izvještaji. Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primjenom propisane poreske stope poreza na dobit preduzeća na iznos odbitne privremene razlike.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorištenih poreskih gubitaka priznaje se samo ako rukovodstvo Društva procijeni da će u narednim periodima društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorištenih poreskih gubitaka. Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava razmatra se na svaki dan bilansa stanja.

Ako se na dan bilansa procijeni da više nije vjerovatno da će postojati dovoljno oporezive dobiti na čiji teret će moći da se iskoriste preneseni poreski gubici, vrši se ukidanje odloženih poreskih sredstava ili umanjeње do iznosa za koji postoji vjerovatnoća da će postojati dovoljno oporezive dobiti.

3.17. Kursne razlike

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u KM primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan transakcije. Na dan bilansa, u skladu sa važećim MRS/MSFI, monetarne stranke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju se na KM primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan bilansa. Kursne razlike nastale na osnovu transakcije u stranoj valuti priznaju se kao prihodi ili rashodi perioda u kojem su nastale.

4. OSTALE NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

u KM

Opis	Zemljište	Gradevinski objekti	Postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost:					
Stanje na početku godine	264.621	2.835.217	3.756.039	0	6.855.877
Povećanja:	0	0	532.845	42.791	575.636
Nove nabavke	0	0	532.845	42.791	575.636
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0	0
Smanjenja:	0	0	198.906	0	198.906
Rashod, prodaja i drugo	0	0	198.906	0	198.906
Stanje na kraju godine	264.621	2.835.217	4.089.978	42.791	7.232.607
Kumulirana ispravka vrijednosti:					
Stanje na početku godine	0	736.450	2.489.397	0	3.225.847
Povećanja:	0	59.312	280.433	0	339.745
Amortizacija	0	59.312	280.433	0	339.745
Procjena/obezvredjenje	0	0	0	0	0
Smanjenja:	0	0	195.349	0	195.349
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	195.349	0	195.349
Stanje na kraju godine	0	795.762	2.574.481	0	3.370.243
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2023. godine	264.621	2.039.455	1.515.497	42.791	3.862.364
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2022. godine	264.621	2.098.767	1.266.642	0	3.630.030

Uvidom u list nepokretnosti broj 615 od 19.07.2023. godine, Katastarska opština Ramići na nekretninama upisanim u A listu: broj parcele 556/3 Lug, šuma 6 klase, površina 110 m²; broj parcele 556/9 Lug, poslovni objekat u privredi, površina 1438 m²; broj parcele 556/9 Lug, poslovni objekat u privredi, površina 353 m²; broj parcele 556/9 Lug, zemljište uz privredni objekat, površina 2020 m²; vlasništvo 1/1 „Fratello Trade“ a.d. Banja Luka, utvrđeno je da je Društvo navedene nekretnine založilo za obezbjeđenje kredita kod komercijalnih banaka (veza napomene broj 4.8 i 4.10).

Povećanje na poziciji postrojenja i opreme u iznosu od 532.845 KM, čine nabavke nove opreme:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Transportna sredstva	308.740
2.	Kancelarijski namještaj	2.165
3.	Ostala oprema za obavljanje djelatnosti	221.940

Smanjenje postrojenja i opreme (198.906 KM), odnosi se na isknjižavanje nabavne vrijednosti prodane opreme.

4.2. Dugoročni finansijski plasmani

u KM

Opis	Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	30.433	30.433
Povećanje	0	0
Smanjenje	0	0
Vrijednost na kraju godine	30.433	30.433
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na početku godine	0	0
Povećanje	0	0
Smanjenje	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2023. godine	30.433	30.433
31.12.2022. godine	30.433	30.433

Dugoročni finansijski plasmani u iznosu od 30.433 KM odnose se na učešće u kapitalu Fratello-trade d.o.o. Beograd, u kome je Društvo vlasnik 100% udjela.

4.3. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Materijal za izradu učinaka u skladištu	34.337	52.749
2. Gotovi proizvodi	13.797	17.132
3. Roba u skladištu	4.058.625	3.795.562
4. Roba u maloprodajnim objektima	29.272	20.847
5. Zalihe, bruto - ukupno (1 do 4)	4.136.031	3.886.290
6. Ispravka vrijednosti zaliha	422.163	313.375
I Zalihe, neto (5-6)	3.713.868	3.572.915
1. Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima	205	630
II Dati avansi - ukupno	205	630

4.4. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja i plasmani prikazana su po vrstama u sljedećoj tabeli:

u KM

Opis	Kupci - povezana pravna lica	Kupci iz Republike Srpske	Kupci iz Federacije BiH	Kupci iz Brčko Distrikta BiH	Kupci iz inostranstva	Ostala kratkoročna potraživanja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	760.192	1.481.755	861.541	9.166	925.451	21.670	16	4.059.792
Bruto stanje na kraju godine	483.158	1.743.721	953.357	8.081	1.271.363	7.999	105	4.467.785
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0	0	0	0	0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	0	0	0	0	0	0	0	0
NETO STANJE								0
31.12.2023. godine	483.158	1.743.721	953.357	8.081	1.271.363	7.999	105	4.467.785
31.12.2022. godine	760.192	1.481.755	861.541	9.166	925.451	21.670	16	4.059.792

Potraživanja od povezanih pravnih lica (483.158 KM) se odnose na potraživanja od Fratello-trade d.o.o. Beograd.

Ostala potraživanja u iznosu od 7.999 KM odnose se na potraživanja za više plaćen PDV.

Pregled potraživanja od kupaca iz Republike Srpske na dan 31.12.2023. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Fructa-Trade d.o.o.	152.753
2.	Market AS s.t.r. vlasnik Simić Ljubo	73.932
3.	Tropic maloprodaja d.o.o. Banja Luka	593.365
4.	Ribnjak Janj d.o.o. Banja Luka	260.111
5.	Građa promet d.o.o. Bijeljina	21.272
6.	Agape s.p Gorica Dodik Banja Luka	13.000
7.	Integra Inženjering d.o.o. Banja Luka	34.225
8.	CATERING KING d.o.o Banja Luka	9.193
9.	DESPOT D.O.O. Rogatica	14.643
10.	NOVO-TEKS d.o.o. Banja Luka	22.541
11.	Ostali	548.686
U k u p n o		1.743.721

Pregled potraživanja od kupaca iz Federacije BiH na dan 31.12.2023. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Bingo d.o.o. export-import Tuzla	384.967
2.	City gastro d.o.o. Mostar	21.904
3.	Magazin-Maprim d.o.o. Sarajevo	34.550
4.	ROBOT GENERAL TRADING Co d.o.o.Sarajevo	15.450
5.	Crvena jabuka Market d.o.o. Jajce	93.638
6.	MIK-Company d.o.o. Mostar	44.517
7.	KONZUM trgovina na veliko i malo d.o.o. Sarajevo	108.237
8.	Ostali	250.094
U k u p n o		953.357

Pregled potraživanja od kupaca u inostranstvu na dan 31.12.2023. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Cogimar d.o.o. CoGi d.o.o. Kotor	366.255
2.	Montefish d.o.o. Tivat	277.885
3.	Legasistem d.o.o. Herceg Novi	230.405
4.	BAR TRADE d.o.o. Bar	87.815
5.	DAMONT DOO Bar	197.004
6.	PAMEX D.O.O. KOTOR	71.877
7.	Ostali	40.122
Ukupno		1.271.363

4.5. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Račun kod ovlaštene organizacije za platni promet - domaća valuta	175.528	20.345
2. Poslovni račun - strana valuta	1.857	1.157
3. Blagajna - domaća valuta	16.459	5.973
4. Ostala novčana sredstva	32.833	0
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 4)	226.677	27.475

Pregled stanja na poslovnim računima u domaćoj valuti na dan 31.12.2023. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Addiko Bank a.d. Banja Luka	470
2.	NLB banka a.d. Banja Luka	143.843
3.	Atos a.d. Banja Luka	59
4.	UniCredit Bank dd Mostar	287
5.	Banka poštanska štedionica	13.349
6.	ProCredit banka	17.055
7.	MF Banka	7
8.	Prelazni račun	457
Ukupno		175.528

Novčana sredstva na deviznom računu preračunata su u konvertibilnim markama primjenom važećeg kursa Centralne banke BiH.

4.6. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Ostala kratkoročna razgraničenja	6.303	8.849
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno	6.303	8.849

4.7. Kapital

Struktura kapitala

Opis	u KM	
	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	2.833.016	2.833.016
I Osnovni i ostali kapital	2.833.016	2.833.016
1. Zakonske rezerve	283.303	283.303
II Rezerve	283.302	283.302
1. Neraspoređena dobit ranijih godina	819.774	435.919
2. Neraspoređena dobit tekuće godine	794.430	582.166
III Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	1.614.204	1.018.085
KAPITAL (I do III)	4.730.522	4.134.403

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj 057-0-Reg-12-002107 od 26.11.2012. godine u sudski registar ovog suda upisuje se povećanje kapitala po osnovu IX emisije akcija pretvaranjem rezervi kapitala, dijela zakonskih rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital, a prema rješenju Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-031-1641/12 od 18.07.2012. godine u iznosu od 1.693.556 redovnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1,00 KM po jednoj akciji ukupne nominalne vrijednosti od 1.693.556 KM, tako da osnovni kapital iznosi 2.833.016 KM.

Društvo je na dan 31.12.2023. godine u strukturi ukupnog kapitala iskazalo: akcijski kapital (2.833.016 KM), zakonske rezerve (283.302 KM), neraspoređeni dobitak ranijih godina (819.774 KM) i neraspoređeni dobitak tekuće godine (794.430 KM).

Skupština akcionara Društva je na sjednici održanoj dana 30.06.2023. godine donijela Odluku (broj 2289-2-11/23) o raspodjeli dobiti po godišnjem obračunu za 2022. godinu. Dobit po godišnjem obračunu za 2022. godinu u iznosu od 582.166,26 KM, raspoređena je za isplatu dividende akcionarima u iznosu od 198.311,12 KM, dok je na poziciji neraspoređene dobiti iz ranijih godina ostalo 383.855,14 KM.

Prema pregledu sa internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka (www.crhovrs.org) struktura akcionara na 31.12.2023. godine je sljedeća:

R/b	Opis	% učešća
1.	Derajić Mario	56,81
2.	Matzka Alfred	10,75
3.	Wodak Martin	9,36
4.	Penca Matej	9,36
5.	Akcijski fond Republike Srpske a.d. Banja Luka	5,82
6.	Mam-H društvo za savjetovanje doo Ljubljana	2,27
7.	GA, gospodinjski aparati d.d.	1,14
8.	Congelados Corbela SL	1,13
9.	Đekić Daniela	0,70
10.	Avdić Amir	0,28
11.	Ostali	2,38
Ukupno		100,00

4.8. Dugoročne obaveze

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Dugoročni krediti u zemlji	849.395	586.540
2. Dugoročne obaveze po lizingu (finansijski lizingu)	25.122	100.129
3. Ostale dugoročne obaveze	167.500	133.500
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 3)	1.042.017	820.169

Na bilansnoj poziciji „Dugoročni krediti u zemlji“ iskazan je iznos od 849.395 KM, a odnosi se na obaveze po osnovu:

Dugoročnog kredita UniCredit Bank a.d. Banja Luka (138.889 KM), po ugovoru o kreditu broj 11001173-DK-1027/21 od 09.09.2021. godine na iznos od 500.000 KM i rok otplate 36 mjeseci. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 10. Ugovora.

Dugoročnog kredita Raiffeisen Bank d.d. (37.500 KM), po ugovoru o kreditu broj 01868/2022 od 15.03.2022. godine na iznos od 300.000 KM i rok otplate 24 mjeseca.

Dugoročnog kredita Addiko Bank a.d. Banja Luka (47.253 KM), po ugovoru o kreditu broj LA-2963522 od 12.04.2022. godine na iznos od 400.000 KM i rok otplate 36 mjeseci. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 11. Ugovora.

Dugoročnog kredita Intesa Sanpaolo Bank d.d. (133.328 KM), po ugovoru o kreditu broj 227383/22 od 14.02.2022. godine na iznos od 400.000 KM i rok otplate 30 mjeseci. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 10. Ugovora.

Dugoročnog kredita ProCredit banka d.d. Sarajevo (142.088 KM), po ugovoru o kreditu broj 0646178 od 31.05.2023. godine na iznos od 200.000 KM i rok otplate 60 mjeseci. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 6. Ugovora.

Dugoročnog kredita UniCredit Bank a.d. Banja Luka (229.167 KM), po ugovoru o kreditu broj 11001173-DK-8483/23 od 30.10.2023. godine na iznos od 500.000 KM i rok otplate 24 mjeseca. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 10. Ugovora.

Dugoročnog kredita Nova bank a.d. Banja Luka (121.170 KM), po ugovoru o kreditu broj 5550000060098405 od 05.01.2023. godine na iznos od 300.000 KM i rok otplate 36 mjeseci. Obezbjedenje po ovom ugovoru definisano je u članu 6. Ugovora.

Obaveze po finansijskom lizingu u iznosu od 25.122 KM odnose se na obaveze prema:

R/b	Naziv	Iznos (u KM)
1.	Dugoročne obaveze po leasingu-Sparkasse leas.Ug 08465/22	10.631
2.	Dugoročne obaveze po leasingu-Sparkasse leas.Ug 08613/22	14.491

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 167.500 KM odnose se na pozajmice vlasnika (137.500 KM) i drugih akcionara (30.000 KM). Na navedene pozajmice se ne obračunava kamata u skladu sa ugovorom po istim.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju došli smo do saznanja da su ostale dugoročne obaveze formirane na osnovu ugovora o pozajmicama novčanih sredstava bez kamate. Pozajmljivanje bez kamate čini poreski rizik za zajmodavca (transferne cijene).

4.9. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Primitljeni avansi	4.233	866
2. Dobavljači iz Republike Srpske	177.610	125.112
3. Dobavljači iz Federacije BiH	30.330	56.726
4. Dobavljači iz Brčko Distrikta BiH	2.953	381
5. Dobavljači u inostranstvu	3.273.023	2.968.392
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 5)	3.488.149	3.151.477
1. Obaveze za plate i naknade plata	1.500	0
2. Obaveze za poreze na plate i naknade plata	10.289	3.551
3. Obaveze za doprinose na plate i naknade plata	65.313	39.846
II Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 3)	77.102	43.397
1. Obaveze po osnovu kamata i rashoda finansiranja	7.055	5.897
2. Obaveze za dividende	18.721	17.586
3. Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora, odbora za reviziju, drugih odbora i komisija	0	5.696
III Druge obaveze (1 do 3)	25.776	29.179
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	23.295	18.529
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	201	136
3. Obaveze za porez na dodatu vrijednost plaćen pri uvozu	105.175	96.976
4. Obaveze poreza po odbitku	215	0
5. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	46.597	38.962
IV Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 5)	175.483	154.603
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do IV)	3.766.511	3.378.655
Tekuće obaveze za porez na dobit	12.906	62.744

Pregled većih obaveza prema dobavljačima iz Republike Srpske na dan 31.12.2023. godine

R/b	Naziv	Iznos (u KM)
1.	Elektroprivreda Republike Srpske MH	14.674
2.	Nestro Petrol a.d. Banja Luka	13.754
3.	EUROMODUS d.o.o. Laktaši	20.088
4.	Ostali	129.094
U k u p n o		177.610

Pregled obaveza prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31.12.2023. godine

R/b	Naziv	Iznos (u KM)
1.	SALGADO CONGELADOS S.L. La Corunja	194.934
2.	Loligo Seafood S.L.	326.244
3.	McCain Poland Sp	526.065
4.	UAB Vičiunai IR KO	494.919
5.	Fiorital d.o.o. Zagreb	563.847
6.	Frime S.A.	127.673
7.	Pescanova Hellas Ltd. VRILISSIA	180.686
8.	POLARIS URSAE MINORIS S.L. PONTEVEDRA	192.004
9.	Ostali	666.651
U k u p n o		3.273.023

4.10. Kratkoročne finansijske obaveze, tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza i kratkoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili za otuđenje

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Kratkoročni krediti u zemlji	1.972.028	2.298.112
2. Prekoračenja po bankovnim računima	751.099	605.562
3. Kratkoročne obaveze po lizingu (finansijski lizing)	32.551	30.477
I Kratkoročne finansijske obaveze - ukupno (1 do 3)	2.755.678	2.934.152

Kratkoročni krediti u iznosu od 1.972.028 KM odnose se na obaveze po kreditima prema slijedećim bankama:

Banka	Broj ugovora	Iznos kratkoročnog kredita	Rok vraćanja	Stanje duga po kreditu u KM
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	Ugovor 11001173-RK-7395/22	300.000,00	12 mjeseci	300.000,00
NLB Banka a.d. Banja Luka	Ugovor 19336450	500.000,00	12 mjeseci	500.000,00
Sparkasse Bank d.d. BiH	Ugovor 852320/2	100.000,00	12 mjeseci	100.000,00
Intesa SanPaolo banka	Aneks broj 229610/23 od ugovora broj 2775 od 24.02.2021. godine	100.000,00	12 mjeseci	100.000,00
Intesa SanPaolo banka	Aneks broj 229624/23 od ugovora broj 2775 od 24.02.2021. godine	150.000,00	12 mjeseci	150.000,00
UniCredit Bank a.d. Banja Luka	Ugovor 11001173-RK-7394/22	300.000,00	12 mjeseci	300.000,00
Dio dugoročnih kredita prema bankama koji dospijevaju za plaćanje do godinu dana				522.028

Prekoračenja po bankovnim računima (751.099 KM), odnose se na obaveze po overdraft kreditima Društva kod poslovnih banaka, dok se kratkoročne obaveze po lizingu (32.551 KM) odnose na dio po finansijskom zakupu opreme koji dospijeva za plaćanje do godinu dana.

4.11. Poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	2.497.944	0
2. Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj	11.615.966	8.764.427
3. Prihodi od prodaje robe u Federaciji BiH	6.188.073	5.217.729
4. Prihodi od prodaje robe u Brčko Distriktu BiH	138.236	106.856
5. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	7.344.327	0
6. Odobreni popusti i rabati	-499.491	0
I Prihod od prodaje robe - ukupno (1 do 6)	27.285.056	14.089.012
1. Prihodi od prodaje proizvoda povezanim pravnim licima	236.628	2.651.847
2. Prihodi od prodaje proizvoda u Republici Srpskoj	222.308	212.401
3. Prihodi od prodaje proizvoda u Federaciji BiH	13.052	14.123
4. Prihodi od prodaje proizvoda u Brčko Distriktu BiH	1.225	5.301
5. Prihodi od prodaje proizvoda na stranom tržištu	589.907	6.534.501
II Prihodi od prodaje proizvoda - ukupno (1 do 5)	1.063.119	9.418.174
1. Prihodi od pruženih usluga u Republici Srpskoj	78.070	75.867
2. Prihodi od pruženih usluga u Federaciji BiH	12.349	9.597
3. Prihodi od pruženih usluga u Brčko Distriktu BiH	0	0
4. Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	29.787	32.494
III Prihodi od prodaje usluga - ukupno (1 do 4)	120.206	117.958
IV Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	28.348.176	23.507.186
1. Povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	0	68.182
2. Smanjenje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	3.335	60.805
V Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	-3.335	7.377
1. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, podsticaja i slično	29.984	131.744
2. Prihodi od dividendi	113	0
3. Ostali poslovni prihodi po drugim osnovima	74.609	99.387
VI Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 3)	104.707	231.131
VII Poslovni prihodi - ukupno (I do VI)	28.569.754	23.863.652

Prihodi od prodaje robe na tržištu Republike Srpske u iznosu od 11.615.966 KM, sastoje se od sljedećih prihoda:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Prihod od prodaje robe na malo	2.283.566
2.	Prihod od prodaje robe na veliko	9.332.400

Prihodi od prodaje robe na tržištu Federacije BiH u iznosu od 6.188.073 KM, odnose se na prihode od prodaje robe na veliko.

Finansijski prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Pozitivne kursne razlike	1.310	17.165
I Finansijski prihodi - ukupno	1.310	17.165

4.12. Ostali poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	14.294	16.837
I Ostali prihodi - ukupno	14.294	16.837

Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme (14.294 KM) odnose se na dobitke ostvarene na osnovu prodaje opreme (veza napomena 4.1).

4.13. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Nabavna vrijednost prodate robe	22.455.380	10.243.440
I Nabavna vrijednost robe - ukupno	22.455.380	10.243.440
1. Troškovi materijala za izradu	986.679	9.375.714
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	21.219	23.147
3. Troškovi goriva i energije	499.522	497.902
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	1.507.420	9.896.763
1. Troškovi bruto plata	1.967.208	1.396.732
2. Troškovi bruto naknada plata	14.650	0
3. Troškovi bruto naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	0	13.207
4. Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu	2.650	2.300
5. Troškovi zaposlenih na službenom putu	171.142	217.495
6. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	87.203	80.835
III Troškovi bruto zarada i naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	2.242.853	1.710.567
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	1	0
2. Troškovi transportnih usluga	47.108	40.974
3. Troškovi usluga održavanja	261.239	280.589
4. Troškovi zakupa	107.395	82.551
5. Troškovi reklame i propagande	20.624	17.057
6. Troškovi ostalih usluga	141.866	117.313
IV Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 6)	578.232	538.483
V Troškovi amortizacije	339.745	355.052
VI Troškovi rezervisanja	0	0
1. Troškovi neproizvodnih usluga	72.998	44.593
2. Troškovi reprezentacije	60.195	58.672
3. Troškovi premije osiguranja	12.565	15.128
4. Troškovi platnog prometa	93.407	84.412
5. Troškovi članarina	12.519	12.774
6. Troškovi poreza	35.083	28.841
7. Troškovi doprinosa	1.960	1.402
8. Ostali nematerijalni troškovi	8.860	28.945
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	297.588	274.768
VIII Poslovni rashodi - ukupno (I do VII)	27.421.218	23.019.073

Troškovi goriva i energije

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Utrošena električna energija	153.218
2.	Utrošena ostala goriva i voda	346.304
Ukupno		499.522

Troškovi usluga održavanja

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Tekuće održavanje osnovnih sredstava	259.623
2.	Troškovi za usluge na tekućem održavanju-freon	1.616
Ukupno		261.239

Troškovi ostalih usluga

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Usluge u prometu proizvoda i usluga (špedicija)	23.278
2.	Troškovi komunalnih usluga	18.222
3.	Troškovi nepomenutih ostalih proizvodnih usluga	66.653
4.	Troškovi tehničkog pregleda i registracija vozila	32.869
5.	Naknada za korišćenje autoputa	844
Ukupno		141.866

Troškovi zakupa (107.395 KM) odnose se na zakup maloprodajnih i veleprodajnih objekata, (poslovni i skladišni prostor) u Banjoj Luci i Sarajevu.

4.14. Ostali poslovni rashodi*u KM*

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja od kupaca	5.850	4.978
2. Rashodovanja na zalihama materijala i robe, gubici od prestanka priznavanja sredstava uzetih u zakup i ostali rashodi	145.507	78.800
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 2)	151.357	83.778
II Ostali poslovni rashodi - ukupno	151.357	83.778

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi u iznosu od 145.507 KM, čine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Kazne za privredne prestupe i prekršaje	55.066
2.	Kalo, rastur, kvar i lom zaliha robe	78.291
3.	Roba bačena na deponiju - zapisnik	7.925
4.	Nepomenuti ostali rashodi	4.224

4.15. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2023. godine	31.12.2022. godine
1. Rashodi kamata od nepovezanih lica	141.198	121.661
2. Negativne kursne razlike	1.181	22.232
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 2)	142.379	143.893

Rashodi od kamata u iznosu od 141.198 KM čine kamate po osnovu:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Kredita	135.840
2.	Obaveza za leasing	5.358

Negativne kursne razlike u iznosu od 1.181 KM, sastoje se od realizovanih kursnih razlika nastalih kod plaćanja obaveza u USD i na svođenje obaveza po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan 31.12.2023. godine.

4.16. Povezana lica

Povezana lica, sa kojima je Društvo u 2023. godini imalo poslovne odnose su Fratello Trade d.o.o. Beograd, u kome je Društvo vlasnik 100% udjela, i Derajić Mario vlasnik 56,81% akcionarskog kapitala. Izvršene transakcije sa ovim licima se daju u sljedećem pregledu:

Opis	Potraživanja od kupca-povezanih pravnih lica	Obaveze prema dobavljaču ppl	Transakcije sa povezanim licem po osnovu primljenih pozajmica
	Fratello Trade d.o.o. Beograd	Fratello Trade d.o.o. Beograd	Derajić Mario
Stanje na dan 01.01.2023. godine	760.192	0	103.500
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	2.734.573	57.893	62.500
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2023. godine	3.011.607	57.893	96.500
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2023. godine	483.158	0	137.500

Prema obrazloženju ovlaštenog lica Društva, transakcije sa povezanim pravnim licima se vrše po tržišnim cijenama, odnosno po principu „van dohvata ruke“.

4.17. Sudski sporovi

Prema izjavi ovlaštenog lica Društva, sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, Društvo je vodilo jedan sudski spor protiv dužnika u iznosu od 6.195 KM, a istovremeno protiv Društva se nisu vodili sudski sporovi.

4.18. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u toku 2023. godine imalo kontrolu od strane Poreske Uprave Republike Srpske, koja je Rješenjem za plaćanje utvrđene poreske obaveze broj 06/1.01/0302-456.3-2365/2023 od 01.06.2023. godine utvrdila dodatnu poresku obavezu Društvu u iznosu od 53.778,52 KM. Nadalje, Društvo je imalo kontrolu od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH (tip kontrole-potpuna kontrola), kontrolisani period od 01.08.2019. do 30.04.2023. godine, u donešenom Rješenju broj 04/4-1/I-17-1-UP-I-162-2/23 od 22.08.2023. godine nije utvrdila nepravilnosti kako ni dodatne poreske obaveze Društvu.

4.19. Događaji nakon datuma bilansa

Prema obrazloženju ovlaštenog lica Društva, nakon datuma bilansa do dana izrade revizorskog izvještaja nisu nastali drugi događaji koji zahtijevaju korekcije ili objavljivanje u finansijskim izvještajima ili u napomenama uz finansijske izvještaje u odnosu na objelodanjivanja na dan 31.12.2023. godine.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravnom odboru „Fratello-trade“ a. d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja „Fratello-trade“ a. d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2023. godine, bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine (izvještaj o tokovima gotovine) za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi nekonsolidovani finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31.12.2023. godine i njene finansijske uspješnosti i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo, u skladu sa *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

Osim pitanja o kojima je bilo riječi u pasusu *Osnov za mišljenje* i pasusu *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, odlučili smo da ne postoje druga ključna pitanja revizije koja treba razmatrati u našem izvještaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo, ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

(nastavlja se)

(nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i odražavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su odgovarajući za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključiti udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.

Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se baziraju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zatjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

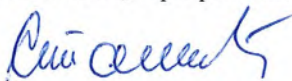
(nastavlja se)

(nastavak)

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije. Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Milan Kondić.

EF REVIZOR d.o.o.
Banja Luka, Gajeva broj 12
Datum: 26.03.2024. godine

Direktor
Nevenka Stanić, dipl. pravnik

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić

